Република Северна Македонија
КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА

КСЗД

Republika e Maqedonisë së Veriut
KOMISIONI I PARANDALIMIT DHE I MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT
КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА
KOMISIONI I PARANDALIMIT DHE I MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI
Бр.-Nr. 10-500/2
11-07-2024 20 ___ год.-viti
СКОПЈЕ - SHKUP

[redacted]

Предмет: Одговор по Барање за пристап до информации од јавен карактер

Почитувани,

Согласно Вашето барање за пристап до информации од јавен карактер со архивски број 10-500/1 од 09.07.2024 година во прилог Ви испраќаме следниот одговор:

1 - Дали има пријави или пријавени случаи на дискриминација на лица со посебни способности од општина Тетово? Ако е така, кои се најчестите форми на дискриминација со кои се соочуваат лицата со посебни способности во Тетово?

Од општина Тетово во период од 2021 до јуни 2024 година се поднесени две претставки, и тоа: во 2022 две, една во која не е утврдена дискриминација во областа на работата и работните односи и втората која е отфрлена заради ненадлежност на Комисијата.

2 - Можете ли да ни дадете некој статистички податок за бројот на пријавени случаи на дискриминација од страна на овие лица, поврзани со општина Тетово?

Претставки за заштита од дискриминација врз основа на попреченост
КСЗД досега има работено на вкупно 38 претставки за заштита од дискриминација врз основа на попреченост, и тоа:

- 8 во 2021 година
- 15 во 2022 година
- 9 во 2023 година
- 6 во 2024 година

Дискриминација врз основа на попреченост се утврди во 14 случаи, и тоа:

- 6 во областа на пристап до добра и услуги
- 3 во областа на образование, наука и спорт
- 2 во областа на работата и работните односи
- 1 во областа на здравствена заштита
- 1 во областа на јавното информирање и медиуми
- 1 во областа на учество во јавен и политички живот

Три од случаите на дискриминација врз основа на попреченост се утврдени во тековната 2024 година. Во продолжение се дадени линкови за пристап до мислењата на КСЗД во случаите на утврдена дискриминација врз основа на попреченост според година на одлучување:

Мислења од 2021 година:

- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2021/12/0801-228-%D0%BE%D0%B4-19.08.21-Utvrdena-diskriminacija-po-dopren-glas.21.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/01/0801-265-%D0%BE%D0%B4-09.12.21-Se-utvrduva-diskriminacija.21.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/01/0801-284-od-29.11.21-Se-utvrduva-diskriminacija.21.pdf

Мислења во 2022 година:

- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/02/0801-473-od-17.12.2021-se-utvrduva-direktna-prodolzena-diskriminacija.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2023/01/08-60-%D0%BE%D0%B4-10.02.22-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/10/08-55-%D0%BE%D0%B4-28.03.22-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/10/08-335-%D0%BE%D0%B4-25.07.22-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf

Мислења во 2023 година:

- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2023/07/08-164-%D0%BE%D0%B4-28.04.23-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2023/01/08-538-%D0%BE%D0%B4-28.12.22-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2022/03/0802-82_6-od-03.02.2022_Se-utvrduva-diskriminacija-3.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2023/06/08-240-%D0%BE%D0%B4-23.05.23-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-

%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf

Мислења во 2024 година:

- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2024/05/08-45-848-%D0%BE%D0%B4-28.05.24-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2024/04/08-240-%D0%BE%D0%B4-11.04.24-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf
- https://kszd.mk/wp-content/uploads/2024/05/08-245-%D0%BE%D0%B4-29.04.24-%D1%83%D1%82%D0%B2%D1%80%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf

3 - Кои се најчестите форми на дискриминација со кои се соочуваат лицата со посебни способности, од општина Тетово?

Одговорено во првото прашање.

4 - Како Комисијата постапува со овие случаи на дискриминација и какви мерки се преземаат за заштита на правата на лицата со посебни способности?

Во врска со оваа прашање погоре се ставени и линковите како Комисијата постапувала со овие случаи, но освен ова Комисијата во досегашнато функционирање донесе и 4 општи препораки

1. Општа препорака со цел унапредување на правото на заштита и пристапот имунизација на лицата со попреченост во услови на пандемија |
2. Општа препорака за унапредување и заштита на човековите права и достоинство на осудените лица со попреченост и почитување на нивниот физички и ментален интегритет за време на издржувањето на казните во казнено-поправни установи и казненопоправните домови |
3. Општа препорака за имплементација на одредбите содржани во Конвенцијата за правата на лицата со попреченост во соодветното домашно законодавство со цел да се обезбеди и промовира остварувањето на човековите права и слободи на сите лица со попреченост без каква било дискриминација врз основа на попреченост |
4. Општа препорака со која и се препорачува на Државната изборна комисија во најкус можен рок да ги преземе сите потребни дејствија во насока на обезбедување на

ул. Даме Груев 1, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Dame Gruev 1, 1000 Skopje, Republic of North Macedonia
+389 23232368;
+389 23216892
www.kszd.mk
contact@kszd.mk

пристапност и соодветно приспособување на гласачките места, со што ќе се овозможи еднаков пристап на лицата со физичка попреченост до и во гласачките места ширум земјата |

5 - Дали има некои законски или регулаторни измени за кои Комисијата смета дека ќе помогнат да се подобри состојбата за лицата со посебни способности?

1. Донесување на нов Закон за вработување на лицата со попреченост, со кој законски ќе се уреди професионалната рехабилитација, што е основата за подобар пристап на овие лица на пазарот на трудот.
2. Носење на нов закон за средно образование со кој ќе се унапреди инклузивноста на средното образование;
3. Целосна имплементација на новиот систем за проценка на лицата со попреченост и воведување на единствен регистар;
4. Измени на прописите за доделување на ортопедски помагала, согласно функционалноста и потребите на лицето со попреченост;
5. Почитување на Законот за градење и правилниците за пристапност на објектите
6. Имплементирање на Директивата за пристапност на веб страните на јавните установи и носење на Закон
7. Доследно имплементирање на Стратегијата за правата на лицата со попреченост
8. Дополнување на Уставот на РС Македонија во делот на граѓански и политички права, член 9 со дополнување на основот „попреченост".

Со почит,

Скопје
11.07.2024 година

Комисија за спречување и заштита од дискриминација

Претседател Игор Јадровски